

31.5.2012

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Kirjaamo (kirjaamo@minedu.fi)

Lausunto Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä koulun kerhotoiminnan laatukortteja valmistelevalle työryhmälle esityksestä (Dnro 66/040/2011)

Pyydettyä lausuntona Opetusalan Ammattijärjestö OAJ tuo esiin seuraavaa:

Yleistä

On hyvä, että perusopetuksen laatukriteereitä tarkastellaan, ja uudistetaan, kun huomataan puutteita. Nyt lisättävät laatukortit ovat hyvä täydennys jo olemassa oleviin kriteereihin. Laatukriteereitä valmistellut työryhmä on Opetusalan Ammattijärjestön OAJ:n mielestä tehnyt ansiokasta ja perusteellista työtä laatiessaan uusia laatukortteja.

Työryhmä on myös varsin hyvin ottanut huomioon kuulemistilaisuudessa 8.12.2011 esittämiämme näkökohtia. OAJ pitää hyvänä, että laatukortit rakenteeltaan ja sisällöltään ovat yhteneväiset jo aiemmin valmisteltujen perusopetuksen laatukriteereiden laatukorttien kanssa. On tärkeää, että laatukriteerit täydennetään ja saadaan valmiiksi mahdollisimman nopeasti, jotta ne saadaan sisällytetyksi kuntien laatuasiakirjoihin.

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä sekä lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua. Toiminnan tulee edistää lasten hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja lisätä osallisuutta. Hyvän aamu- ja iltapäivätoiminta tukee koulun perustehtävää ja luo lapselle eheän ja tasapainoisen päivän. Nämä kaikki työryhmä on esityksessään ottanut huomioon. OAJ:n mielestä otsikoinnissa tulisi kunnan tilalla olla opetuksen järjestäjä ja koulun tilalla palvelun tarjoaja/koulu. Nämä käsitteet olisivat täsmällisemmät ja kattavammat.

Hyvän aamu- ja iltapäivätoiminnan edellytyksenä on lisäksi riittävä resursointi, toiminnan sisällöllinen laatu ja toiminnan ohjaajien osaaminen, ammattitaito ja pysyvyys.

Koulujen aamu- ja iltapäivätoiminta on perusopetuslain alainen toimintamuoto, jossa voidaan periä osallistumismaksua. OAJ:n mielestä kuvausosaan pitää liittää maininta toiminnan mahdollisesta maksullisuudesta ja voimavaroista. Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestelyt ovat kirjavia. Kuvaukseen ja kriteereihin pitää lisätä ohjeistus ryhmien enimmäiskoosta ja toiminnan säännöllisestä arvioinnista. Tämän on hyvä näkyä myös laadunkehittämisen kysymyksissä.

31.5.2012

Kerhotoiminta

Koulun kerhotoiminnan olemassaolo ja laatu perustuvat siihen, että sekä valtio että koulutuksen järjestäjä sitoutuvat vastamaan riittävästä kerhotoiminnan voimavaroista. Koulun kerhotoiminta ei saa vähentää opetuksen resursseja, vaan sille on jatkossakin turvattava oma kohdennettu rahoitus. Jos koulun kerhot joutuvat kamppailemaan opetuksen määrärahoista, on odotettavissa kerhotoiminnan supistuminen ja laadun heikkeneminen.

Hyvän kerhotoiminnan edellytyksenä ovat kunnollinen resursointi, toiminnan sisällön laatu sekä kerhon ohjaajien osaaminen. Koulun kerhot ovat osallistujille maksuttomia ja vapaaehtoisia, minkä tulisi näkyä myös laatukortin kuvauksessa.

OAJ:n mielestä laatukriteerien suositukset opetusryhmän enimmäiskoosta pitää ulottaa myös koulujen kerhotoimintaan. Tämä voidaan täydentää luvun 6 Opetus ja opetusjärjestelyt kuvaukseen, jossa on maininta opetusryhmien koosta tai kirjoittaa kerhotoiminnan laatukorttiin.

Koulumatkat ja koulukuljetuksiin osallistuminen eivät saa muodostua oppilaalle esteeksi koulun kerhotoimintaan osallistumiselle. Koulukuljetuksiin osallistuville oppilaille tulee tarjota yhtäläiset mahdollisuudet osallistua koulujen kerhoihin. Juuri näillä kaukana keskuksista asuvilla oppilaille on muutoinkin heikommat mahdollisuudet saada ja ylläpitää pysyvää harrastusta. Tämä tulee lisätä laatukortin kuvaukseen ja kriteereihin.

Kaikkien kerhonohjaajien tulee olla sekä kerhon sisältöalueen että lasten ja nuorten ohjaamisen asiantuntijoita. Opettajien täydennyskoulutuksen yhteydessä tulee kiinnittää huomiota myös kerhonohjaamisen taitoihin. Tämän tulee näkyä joko laatukortissa 2 Henkilöstö, tai siitä tulee erikseen maininta kerhotoiminnan laatukortissa.

Lopuksi

Laatukriteereiden käyttöönottoa ja toteutumista tulee aktiivisesti seurata ja arvioida. Jos kriteerien avulla ei saada toivottuja tuloksia, on säädöksiä syytä tiukentaa. OAJ:n mielestä mm. perusopetuksen ryhmäkokojen osalta laatukriteerit eivät ohjaa riittävästi, vaan tarvitaan normiohjausta.

31.5.2012

Lausunnon keskeinen sisältö:

- OAJ pitää hyvänä, että aamu- ja iltapäivätoiminnalle ja kerhotoiminnalle tulee omat erilliset laatukortit, jotka rakenteeltaan ja sisällöltään ovat yhteneväiset jo aiemmin valmisteltujen perusopetuksen laatukriteereiden laatukorttien kanssa.

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminta

- OAJ:n mielestä otsikoinnissa tulisi kunnan tilalla olla opetuksen järjestäjä ja koulun tilalla palvelun tuottaja / koulu.
- OAJ:n mielestä kuvaukseen ja kriteereihin pitää liittää maininta toiminnan mahdollisesta maksullisuudesta ja voimavaroista, sekä ohjeistus ryhmien enimmäiskoosta ja toiminnan arvioinnista.

Koulun kerhotoiminta

- Koulun kerhot ovat osallistujille maksuttomia ja vapaaehtoisia, minkä tulisi näkyä myös laatukortin kuvauksessa.
- OAJ:n mielestä laatukriteerien suositukset opetusryhmän enimmäiskoosta pitää ulottaa myös koulujen kerhotyöhön.
- Koulukuljetuksiin osallistuville oppilaille tulee tarjota yhtäläiset mahdollisuudet osallistua koulujen kerhoihin. Tämä tulee lisätä myös laatukortin kuvaukseen ja kriteereihin.
- Opettajien täydennyskoulutuksen yhteydessä tulee kiinnittää huomiota myös kerhonojauksen taitoihin. Tämän tulee näkyä joko laatukortissa 2 Henkilöstö, tai siitä tulee erikseen mainita kerhotyön laatukortissa.

OPETUSALAN AMMATTIJÄRJESTÖ OAJ
Edunvalvontaosasto

Heljä Misukka
koulutusjohtaja

Riitta Sarras
erityisasiantuntija